

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PRIJEDLOG

**AKCIJSKI PLAN
PROVEDBE STRATEGIJE OBRAZOVANJA ODRASLIH
U 2006. GODINI**

Travanj 2006.

Uvod

Vlada Republike Hrvatske, u studenom 2004. godine, donijela je Strategiju obrazovanja odraslih. Godišnjim akcijskim planovima, Vlada utvrđuje mjere i aktivnosti provedbe Strategije, radi sustavnog razvoja obrazovanja odraslih utemeljenog na načelima cjeloživotnog učenja, s ciljem unaprjeđenja obrazovne strukture odraslog stanovništva, osiguranja trajne zapošljivosti i razvoja civilnog društva, stvaranja i razvoja partnerstva među odgovornim subjektima: ministarstvima i drugim državnim tijelima i institucijama, socijalnim partnerima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i njihovim tijelima, ustanovama za obrazovanje odraslih, nevladinim organizacijama i drugim zainteresiranim subjektima na svim razinama, od lokalne, preko područne (regionalne) do nacionalne odnosno međunarodne.

Provedba Strategije obrazovanja odraslih, započeta u 2005. godini, nastavlja se Akcijskim planom za 2006. godinu.

Mjera: ZAKONSKO UREĐENJE OBRAZOVANJA ODRASLIH

Cilj: Obrazovanje odraslih priznaje se sastavnim, jednako važnim, a u isto vrijeme specifičnim dijelom cjelokupnog sustava obrazovanja. Posebnim zakonom o obrazovanju odraslih, ako to nije regulirano drugim propisima, te odgovarajućim podzakonskim propisima uređuje se uloga obrazovanja odraslih u okviru cjeloživotnog učenja, uvjeti i način provođenja obrazovanja odraslih, financiranje, položaj odraslih učenika, praćenje i nadzor, te druga pitanja na način koji osigurava ostvarenje prava na učenje svima pod jednakim uvjetima, evaluaciju prethodno stečenih znanja i vještina izvan sustava formalnog obrazovanja, obrazovanje za tržište rada i aktivno građanstvo, veću mobilnost građana unutar i izvan granica Republike Hrvatske.

Očekivani rezultati: Povećanje sudjelovanja odraslih u cjeloživotnom učenju. Unaprjeđenje obrazovne infrastrukture, jačanje odgovornosti države i lokalne samouprave prema obrazovanju odraslih, praćenje djelatnosti, nadzor nad uspješnosti obavljanja djelatnosti. Priznavanje neformalnog obrazovanja.

Izvor sredstava: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Aktivnosti	Nositelji	Rokovi
Donošenje Zakona o obrazovanju odraslih	MZOŠ	Srpanj
Izrada nacrtu prijedloga provedbenih propisa temeljem Zakona o obrazovanju odraslih	MZOŠ Povjerenstvo	Listopad
Konferencija: Formalno, neformalno i informalno učenje	MZOŠ Povjerenstvo	Listopad
Okrugli stol - javna rasprava o nacrtima provedbenih propisa	MZOŠ Povjerenstvo	Studenj
Radionica - Mehanizmi povećanja sudjelovanja u obrazovanju odraslih	MZOŠ Povjerenstvo Ured za socijalno partnerstvo	Listopad
Predstavljanje zakona u EU	Ministar znanosti, obrazovanja i športa Povjerenstvo	prema dogovoru

Mjera: STATISTIČKO PRAĆENJE OBRAZOVANJA ODRASLIH

Cilj: Ova mjera obuhvaća:

1. provedbu pilot istraživanja obrazovnih potreba građana

Hrvatska se priključuje EUROSTAT-ovom istraživanju obrazovanja odraslih, provedbom pilot projekta, kako bi se na odabranom uzorku ispitanika utvrdile obrazovne potrebe građana i uključenost u programe cjeloživotnog učenja.

2. uspostavljanje sustavnog statističkog praćenja provoditelja obrazovanja odraslih.

Postignuća i razvitak svake djelatnosti, pa tako i obrazovanja odraslih, nije moguće pratiti bez statističkih pokazatelja. Priznavanjem obrazovanja odraslih kao sastavnog dijela cjelokupnog obrazovnog sustava, te financiranjem obrazovanja odraslih iz javnih sredstava, statističko praćenje nužno je potrebno radi odgovarajućeg nadzora svrhovitosti i uspješnosti. Statističko praćenje omogućit će uvid u postojeće stanje obrazovne ponude i doprinijeti razvoju obrazovanja odraslih u skladu s obrazovnim potrebama. Statističko praćenje obrazovanja odraslih u kontekstu cjeloživotnog učenja odnosi se na formalno i neformalno obrazovanje.

Ciljne skupine: izvještajne jedinice: a) kućanstva

b) pravne osobe, provoditelji obrazovanja odraslih

Očekivani rezultati: Sustavno praćenje djelatnosti, koje će omogućiti sagledavanje obrazovne strukture stanovništva, analizu uspješnosti i cjelovitosti obrazovne ponude, nadzor nad svrhovitim korištenjem sredstava javne potpore, uvid u ukupna ulaganja u obrazovanje odraslih, te usporedivost s drugim zemljama.

Izvor sredstava: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Aktivnosti	Nositelji	Rokovi
Priprema provedbe Pilot istraživanja obrazovanja odraslih prema EUROSTAT-u: - definiranje pojmova, - izrada publikacije/letka - prikupljanje i obrada podataka, diseminacija	Povjerenstvo Državni zavod za statistiku	Svibanj
Izrada instrumentarija za statističko praćenje provoditelja obrazovanja odraslih: - definiranje pojmova, izvještajnih jedinica, - mapiranje izvještajnih jedinica - izrada publikacije/letka - edukacija stručnjaka za prikupljanje i obradu podataka - nabava informatičke opreme i software-a, - izrada, tisak i distribucija upitnika - prikupljanje i obrada podataka, - diseminacija	Povjerenstvo Stručna radna skupina Povjerenstva za statističko praćenje obrazovanja odraslih Njemački institut za obrazovanje odraslih	Svibanj Lipanj Rujan Listopad Prosinac
Skup povodom Svjetskog dana pismenosti - javno predstavljanje projekata	MZOŠ Povjerenstvo Stručna radna skupina za statističko praćenje obrazovanja odraslih	Rujan

Mjera: INFORMIRANJE I SAVJETOVANJE U OBRAZOVANJU ODRASLIH USPOSTAVLJANJE INFO-PUNKTOVA ZA PROMICANJE UČENJA ODRASLIH - NA RAZINI ŽUPANIJA

Cilj: Obrazovanje/učenje odraslih je prije svega individualni, nerijetko i dramatičan čin s nepredvidivim/rizičnim učincima i rezultatima uz mogućnost odustajanja u tijeku dogovorenoga/plaćenoga programa. Sve to, uz druge poznate čimbenike koji utječu na obrazovanje/učenje odraslih traži izgradnju infrastrukture/punkta za poticanje odraslih na učenje, kao trajnu aktivnost u svakoj sredini s ciljem prezentiranja mogućnosti za uključivanje u programe obrazovanja/učenja u ustanovama u određenoj županiji ali i u susjednim županijama, odnosno u Hrvatskoj. Zapravo, glavni cilj je ustrajno i neprekinuto promovirati obrazovanje i učenje kao cjeloživotni proces u postojećim ustanovama za obrazovanje/učenje odraslih: pučkim otvorenim učilištima, centrima za kulturu i obrazovanje, ustanovama redovitoga školskog sustava, kompanijskim centrima, nevladinim udrugama i sl.

Ciljne skupine: Odrasli bez obzira na spol a posebno odrasli nezaposleni, odrasli s nezavršenom osnovnoškolskom ili srednjoškolskom izobrazbom, odrasli u trećoj životnoj dobi, odrasli s posebnim potrebama, odrasli pripadnici manjinskih skupina.

Očekivani rezultati: Bitno povećanje ukupnog broja odraslih koji se uključuju u programe obrazovanja/učenja, povećanje broja odraslih nezaposlenih uključenih u programe samo/ zapošljavanja, povećanje broja odraslih koji se uključuju u programe učenja nakon napuštanja redovite školske izobrazbe, povećanje broja uključenih pripadnika manjinskih skupina i odraslih s posebnim potrebama. Unapređenje dostupnosti informacija o obrazovnoj ponudi.

Izvori sredstava: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, proračuni jedinica lokalne samouprave

Aktivnosti	Nositelji	Rokovi
Utvrđivanje info-punkta: određivanje mjesta i nositelja aktivnosti u županijama - radni sastanci s potencijalnim nositeljima aktivnosti na županijskoj razini - radni sastanci - analiza uspješnosti	Povjerenstvo Županijska povjerenstva za obrazovanje odraslih	Tijekom godine
Izbor i edukacija stručnih djelatnika	Povjerenstvo Županijska povjerenstva za obrazovanje odraslih	Svibanj
Opremanje punkta potrebnom materijalnom opremom, troškovi INFO-punktova, razvoj software-a, prikupljanje podataka i umrežavanje	MZOŠ Povjerenstvo	Lipanj
Prikupljanje podataka i umrežavanje	INFO-punktovi	Svibanj - rujan
Stručni skup - javno predstavljanje prvih rezultata	MZOŠ Povjerenstvo	Rujan

Mjera: POREZNE OLAKŠICE U FUNKCIJI VEĆE DOSTUPNOSTI I STIMULIRANJA OBRAZOVANJA ODRASLIH

Cilj: U vrijeme brzih promjena jednom usvojena znanja i vještine, i jednom stečeno zanimanje sve brže zastarijevaju, pa zbog toga ne mogu biti dostatni za cijeli život, kao što je bilo moguće u uvjetima klasičnih tehnologija, ili kako to neki kažu, a praksa potvrđuje «znanja dostatna za danas nisu dostatna za sutra». Globalizacija, nove tehnologije i razvoj informatičkog društva značajno su promijenili, te će i dalje nastaviti mijenjati svijet rada i društva u cjelini. Suvremeno tržišno gospodarstvo zahtijeva obrazovanje i osposobljavanje koji su fleksibilni, dostupni, i u skladu s potrebama gospodarskog i uslužnog sektora.

Odrasle osobe u drugoj životnoj dobi, «osuđene» su na stalno učenje, da bi na taj način osigurale stalno prilagođavanje svojih znanja i vještina zahtjevima promjenjivog rada. Time zaposleni osiguravaju temeljnu pretpostavku za zadržavanje zaposlenja, a nezaposleni povećavaju šansu za zapošljavanje i/ili samozapošljavanje. Slijedom toga, temeljni prioritet je veća uključenost odraslih u procese obrazovanja i stručnog usavršavanja primjenom koncepta cjeloživotnog obrazovanja. U području specifičnih znanja vezanih za profesionalna usmjerenja sve veću ulogu preuzimaju privatne škole i druge institucije, koje značajnije utječu na mobilnost, decentraliziranost, dostupnost i izbor obrazovanja, te autonomiju svojih obrazovnih programa. Na taj se način, prvenstveno u tercijalnom obrazovanju, omogućuju kvalitetniji sadržaji usmjereni osposobljavanju radne snage za konkretne radne zadatke, te stvara priprema za proces stručnog usavršavanja, kao i cjeloživotnog obrazovanja.

U području stručnog usavršavanja i specijalizacije u posljednje se vrijeme čine ubrzani koraci prema otvaranju većeg broja stručnih tečajeva i škola, ponajviše uz privatnu inicijativu, pri čemu ostaje otvoreno pitanje kako povećati broj polaznika koje u programe upućuju poslodavci ili pojedinci sami o tome donose odluku.

Svoju ulogu u poticanju razvoja obrazovanja ima i država, koja treba pronalaziti različite stimulativne mjere poticanja ulaganja sredstava u obrazovanje i osposobljavanje, i poslodavaca i pojedinaca. Slijedom toga, potrebno je razmotriti sustav PDV-a i uskladiti ga s praksom Europske unije.

Ciljne skupine: Odrasle, zaposlene i nezaposlene, osobe u programima formalnog i neformalnog obrazovanja.

Očekivani rezultati: Povećanje broja korisnika različitih programa obrazovanja, osposobljavanja i stručnog usavršavanja, te povećanje ponude programa. Povećanje ponude na tržištu rada, veća pokretljivost radne snage, smanjivanje rizika otpuštanja zbog tehnoloških promjena, povećanje mogućnosti zapošljavanja dugotrajno nezaposlenih osoba.

Izvori sredstava: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Aktivnosti	Nositelji	Rokovi
<p>Radionica: - analiza učinkovitosti postojećih mjera i instrumenata financiranja obrazovanja odraslih</p>	<p>MZOŠ Povjerenstvo Ministarstvo financija</p> <p>Sudionici: Mjerodavna ministarstva Hrvatski zavod za zapošljavanje Socijalni partneri Komore Predstavnici lokalne i područne samouprave Ustanove za obrazovanje odraslih Drugi mjerodavni čimbenici</p>	Lipanj
<p>Radionica: - prijedlozi novih mjera i instrumenata financiranja obrazovanja odraslih – usklađivanje pozitivnih propisa s pravnom stečevinom EU</p>	<p>MZOŠ Povjerenstvo Ministarstvo financija</p> <p>Sudionici: Mjerodavna ministarstva Hrvatski zavod za zapošljavanje Socijalni partneri Komore Predstavnici lokalne i područne samouprave Ustanove za obrazovanje odraslih Drugi mjerodavni čimbenici</p>	Listopad

Mjera: PROMICANJE KULTURE UČENJA - TJEDAN CJELOŽIVOTNOG UČENJA

Cilj: Tjedan cjeloživotnog učenja je akcija OUN, koja se svake godine provodi u velikom broju zemalja na svim kontinentima, s ciljem senzibiliziranja javnosti za cjeloživotno učenje, javnim predstavljanjem pojedinaca koji su učenjem postigli uspjeh u profesionalnom i osobnom životu, javno vrednovanje najboljih primjera dobre prakse – učenika i poučavatelja.

Ciljne skupine: Pojedinci, institucije - sudionici u formalnom, neformalnom i informalnom obrazovanju/učenju.

Očekivani rezultati: Povećanje sudjelovanja u cjeloživotnom učenju. Razvoj partnerstva. Promicanje «kulture učenja».

Izvori sredstava: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, sponzori, donatori – domaći i međunarodni, ustanove za obrazovanje odraslih i drugi provoditelji aktivnosti cjeloživotnog učenja, mediji.

Aktivnosti	Nositelji	Rokovi
Priprema Tjedna: - imenovanje nacionalnog Organizacijskog odbora - izrada uputa za provedbu aktivnosti na lokalnim razinama, praćenje i potpora aktivnosti na lokalnim razinama - javni poziv za sudjelovanje, za nominiranje dobitnika nagrada, promidžba (mediji, letak, brošura) - imenovanje Stručnog ocjenjivačkog suda	MZOŠ Povjerenstvo Organizacijski odbor (ministarstva, komore, udruge poslodavaca, sindikati, Hrvatska zajednica pučkih otvorenih učilišta i dr.)	Svibanj Rujan
Završna manifestacija - promidžba aktivnosti učenja - dodjela nagrada - izrada, tisak i distribucija publikacije	MZOŠ Povjerenstvo Organizacijski odbor (ministarstva, komore, udruge poslodavaca, sindikati, ustanove za obrazovanje odraslih)	Listopad

Mjera: OSNAŽIVANJE JAVNIH USTANOVA ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH

Cilj: Javne ustanove za obrazovanje odraslih djeluju u svim većim gradovima Republike Hrvatske. Nakon provedene decentralizacije, osnivačka i vlasnička prava nad njima ostvaruju jedinice lokalne samouprave. I dalje izostaje sustavna potpora, poticanje i skrb osnivača za razvoj djelatnosti i ustanova čije dugogodišnje bogato iskustvo i programska koncepcija u cijelosti korespondira s europskim iskustvima, te predstavljaju važan temelj za daljnji razvitak djelatnosti i unaprjeđenje cjeloživotnog učenja.

Ciljne skupine: Javne ustanove za obrazovanje odraslih

Aktivnosti: Analiza postojećeg stanja i potreba. Uvrštavanje - izjednačavanje javnih ustanova za obrazovanje odraslih sa ostalim javnim obrazovnim ustanovama – radi ostvarivanja prava na potporu prilikom nabave odgovarajućih nastavnih sredstava i pomagala, te druge materijalne opreme.

Nositelji: Povjerenstvo za obrazovanje odraslih, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, jedinice lokalne samouprave

Rok: kontinuirano tijekom godine

Očekivani rezultati: Razvoj djelatnosti. Razvoj javnog sektora obrazovanja odraslih. Razvoj infrastrukture u svrhu povećanja kvalitete obrazovanja odraslih. Povećanje sudjelovanja u obrazovanju odraslih.

Izvori sredstava: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Svjetska banka, proračuni lokalne samouprave

Mjera: **POVEĆANJE KOMPETENCIJA NASTAVNIKA U OBRAZOVANJU ODRASLIH**

Cilj: Koncept cjeloživotnog učenja promijenio je ulogu nastavnika, posebno u obrazovanju odraslih. Nastavnici sve više postaju vođe, mentori i moderatori, te se od njih očekuju nova znanja, vještine i sposobnosti. Kao i u drugim strukama, od nastavnika samih očekuje se trajno sudjelovanje u procesu učenja koje će doprinijeti ostvarenju i povećanju njihovih kompetencija. Većina nastavnika u obrazovanju odraslih, danas u Hrvatskoj, nema temeljna andragoška znanja i vještine, između ostalog i zbog nedostatnih mogućnosti za takvo obrazovanje.

Ciljne skupine: Nastavnici u obrazovanju odraslih – u programima formalnog i neformalnog obrazovanja, zaposleni ili vanjski suradnici, neovisno o zvanju i prethodnom iskustvu u obrazovanju odraslih.

Očekivani rezultati: Povećanje kvalitete obrazovne ponude. Licenciranje nastavnika u obrazovanju odraslih. Mogućnost napredovanja nastavnika u struci. Veća zapošljivost.

Izvori sredstava: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Zavod za školstvo, ustanove za obrazovanje odraslih.

Aktivnosti	Nositelji	Rokovi
Provedba edukacije nastavnika prema programu osposobljavanja za andragoška znanja i vještine verificiranom u MZOŠ	MZOŠ Povjerenstvo Andragoški centar Zavod za školstvo	Tijekom godine
Izrada programa e-Learninga	Andragoški centar	Tijekom godine

Mjera: OPISMENJAVANJE, OSNOVNO OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE
Projekt: «Za Hrvatsku pismenosti: put do poželjne budućnosti» -
Desetljeće pismenosti 2003. – 2012.

Cilj: U skladu s Rezolucijom Glavne skupštine OUN: Desetljeću pismenosti 2003. – 2012., projektom Vlade Republike Hrvatske «Za Hrvatsku pismenosti: put do poželjne budućnosti» 2003. do 2012., omogućava se odraslima završavanje osnovne škole i stručno osposobljavanje za manje složene i jednostavnije poslove, sredstvima Državnog proračuna.

Aktivnosti: Praćenje uspješnosti provedbe Projekta u suradnji s mjerodavnim čimbenicima, osiguranje veće uključenosti i dostupnosti, mjere za veću efikasnost i učinkovitost. Medijska promidžba. Donošenje novog nastavnog plana i programa osnovnog školovanja koji odgovara potrebama i zahtjevima osnovnog obrazovanja odraslih. Priprema udžbenika i druge nastavne literature. Edukacija nastavnika - povećanje kompetentnosti nastavnika za rad s odraslima. Andragoška dokumentacija - prilagodba uvjetima i potrebama obrazovanja odraslih.

Očekivani rezultati: unaprjeđenje obrazovne strukture odraslog stanovništva, smanjenje nepismenosti, osposobljavanje za tržište rada, partnerstvo u obrazovanju odraslih

Izvori sredstava: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, proračuni jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, poslodavci

Aktivnosti	Nositelji	Rokovi
Praćenje uspješnosti provedbe Projekta - uvid u podatke o broju polaznika i teritorijalnoj pokrivenosti radi provedbe potrebnih mjera - radni sastanci s predstavnicima svih mjerodavnih čimbenika	MZOŠ Povjerenstvo Županijska povjerenstva za obrazovanje odraslih HZZZ Zavod za školstvo Udruge poslodavaca Sindikati Centri za socijalnu skrb	Tijekom godine (lipanj, prosinac)
Provedba Projekta	MZOŠ Uredi državne uprave u županijama Ustanove za obrazovanje odraslih	Tijekom godine
Medijska promidžba: TV spot, radio spot, letak, brošura, posebna emisija na HTV-u	MZOŠ Povjerenstvo	Tijekom godine

Sredstva potrebna za provedbu Akcijskog plana

U Državnom proračunu za 2006. godinu, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa osigurava sredstva za provedbu Akcijskog plana i to:

- za mjeru: Opismenjavanje, osnovno obrazovanje i osposobljavanje, Projekt: «Za Hrvatsku pismenosti: put do poželjne budućnosti» - Desetljeće pismenosti 2003. – 2012. - razdjel 080, glava 020 Srednje školstvo, A 580014 u iznosu 4.550.000,00 kn
- za mjeru: Povećanje kompetencija nastavnika u obrazovanju odraslih, u okviru Stručnog usavršavanja nastavnika i ravnatelja u srednjem školstvu - razdjel 080, glava 020 Srednje školstvo, A 589061 u iznosu od 293.112,00 kn; te za ostale mjere
- razdjel 080, glava 020 Srednje školstvo, A 589062 u iznosu od 1.080.000,00 kn.

Provedba Akcijskog plana

Povjerenstvo za obrazovanje odraslih prati provedbu Akcijskog plana, te dostavlja izvješće Vladi Republike Hrvatske o provedbi Akcijskog plana za prethodnu godinu.